

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2014-10-10
Besvaras senast
2014-10-24

Till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2014/15:7 Införande av samtyckeslagstiftning och oaktsamhetsbrott

Sexualbrott är en del av våldet i den patriarkala samhällsstrukturen. Förklaring till att sexualiserat våld förekommer samt arbetet för att stoppa våldtäkter, sexuellt utnyttjande, sexuellt ofredande och andra sexuella övergrepp måste ske utifrån insikten att det handlar om makt och kontroll i en rådande struktur där män är överordnade och kvinnor underordnade. Maktrelationen mellan kvinnor och män är den samhälleliga ”ram” i vilken övergrepp mot kvinnor möjliggörs. Mäns våld mot kvinnor, det sexualiserade våldet, påverkar alla kvinnors liv och begränsar kvinnors handlingsutrymme – oavsett om hon själv blir utsatt eller inte.

Frågan om en samtyckeslagstiftning har utretts sedan 2008. Ändå beslutade riksdagen tidigare i år att frågan ska utredas ytterligare. Samtyckeslagstiftning finns i dag bland de baltiska länderna, England, Cypern och Bulgarien. Det har lett till att det i rätten ställs helt andra frågor än vad som ställs i Sverige. I stället för att fråga om exempelvis målsägandes klädsel fokuserar rätten på den tilltalade och hans beteende i anslutning till den aktuella händelsen. Precis som domstolen gör i alla andra former av brottmål.

I många våldtäktsfall frias gärningsmännen för att det inte går att bevisa att de haft uppsåt att våldta. Därför skulle en komplettering till samtyckeslagstiftningen vara att införa oaktsamhetsbrott, i likhet med den norska modellen. Med ett oaktsamhetsbrott kan vi, utan att sänka beviskraven, få fler fällande domar. En sådan lagkonstruktion fångar in fall där gärningsmannen borde ha förstått att han handlade på ett oförsvarligt sätt. För många andra brottsliga gärningar är det en självklarhet att kombinera kravet på uppsåt med ett oaktsamhetsbrott. Ett samhälle som inte förmår att lagföra övergrepp brister i sin omsorg om medborgarna.

Ett nej ska vara ett nej. Eller som Madeleine Leijonhufvud, professor emerita i straffrätt och en av många som har utrett samtyckesfrågan, sade i en intervju i Dagens juridik 2011:

”Alla människor är kapabla att uppfatta vem som är med på något och vem som inte är det. Är man osäker så frågar man innan man fortsätter. Det är ett fullt rimligt krav.”

Därför vill jag fråga justitieminister Morgan Johansson:

När planerar justitieministern att införa en samtyckeslagstiftning?

Kommer lagstiftningen även att beakta oaktsamhetsbrott?

.....

Linda Snecker (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin